

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlášené: 15.11.1952 Časová verzia predpisu účinná od: 15.11.1952 do: 11.12.1955

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

57.

Vládne nariadenie

zo dňa 4. novembra 1952,

ktorým sa vykonáva zákon o dodávkovej povinnosti a o výkupe poľnohospodárskych výrobkov.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 14 zákona č. 56/1952 Sb., o dodávkovej povinnosti a o výkupe poľnohospodárskych výrobkov (ďalej len „zákon“):

Časť I.

Rozsah dodávkovej povinnosti.

§ 1.

Dodávkovú povinnosť podľa zákona majú:

- a) štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora (poľnohospodárske závody národných podnikov, poľnohospodárske závody v správe národných výborov, komunálne poľnohospodárske závody a pod.),
- b) jednotné roľnícke družstvá a ich členovia,
- c) jednotlivé hospodáriaci roľníci,
- d) ostatné osoby, ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy alebo chovajú hospodárske zvieratá.

§ 2.

(1) Dodávková povinnosť sa vzťahuje na tieto poľnohospodárske výrobky:

- a) zrnoviny: obilniny (pšenica, raž, jačmeň, ovos, kukurica, pohánka, proso, cirok zrnový, obilné smesi a ryža), jedlé strukoviny (jedlý hrach, šošovica, jedlá fazuľa, smesi jedlých strukovín), kýmne strukoviny (kýmny hrach, kýmna fazuľa, hrach roľný, vika, lupina, bôb obyčajný, cícer a ich smesi), a miešanky (smesi obilnín so strukovinami);
- b) olejniný: repka, repica, mak, slnečnica, ľanovník, sója, požlt a horčica;
- c) zemiaky;
- d) technické plodiny: cukrovka, čakanka, ľan (stonky a semená), konope (stonky a semená), chmeľ, tabak, machorka, cirok metľový (slama a semená) a koksagyz;
- e) seno a slama;
- f) ďatelinové a trávne semená každého druhu pestované na ornej pôde;
- g) zelenina: zeler, cibuľa, cesnak, kel, karotka a mrkva, kaleráb, karfiol, melóny, uhorky šalátovky, zeleninová paprika, petržlen, rajčiaky, šalát, špenát, kapusta a jahody, ďalej zelený hrášok, fazuľové struky, uhorky nakladačky a koreninová paprika;
- h) ovocie: jablká, hrušky, čerešne, višne, marhule, broskyne, slivky, mandle, orechy, ríbezle a egreše;

- ch) hrozno;
- i) liečivé a aromatické rastliny;
- j) koreniny: majorán, rasca, aníz, fenikel a koriander;
- k) mäso: najmä jatočný dobytok, jatočné telce, jatočné ošípané a jatočná hydina;
- l) kravské mlieko;
- m) vajcia (slepačie);
- n) ovčia vlna.

(2) Ministerstvo výkupu môže rozšíriť dodávkovú povinnosť na ostatné poľnohospodárske výrobky a vedľajšie produkty poľnohospodárskeho hospodárenia, ak to vyžadujú potreby štátneho hospodárenia s potravinami a surovinami.

Časť II.

Dodávková povinnosť štátnych majetkov a ostatných poľnohospodárskych závodov štátneho socialistického sektora.

§ 3.

(1) Štátne majetky sú povinné dodať štátu všetky poľnohospodárske výrobky v množstve určenom štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva, ako i všetky poľnohospodárske výrobky vyrobené nad takto určené množstvo, ktoré nepotrebujú na účely svojho hospodárstva alebo pre naturálne plnenie svojim zamestnancom.

(2) Štátne majetky sú povinné uzavrieť s oprávnenými výkupcami poľnohospodárskych výrobkov hospodárske smluvy podľa zákona č. 99/1950 Sb., o hospodárskych smluvách a štátnej arbitráži, na dodávky poľnohospodárskych výrobkov podľa druhov a množstiev určených štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva.

§ 4.

Pre ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora platia rovnaké povinnosti ako pre štátne majetky; pritom sa množstvom určeným štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva rozumie pri krajsky plánovaných závodoch zpravidla množstvo, zodpovedajúce výške povinných dodávok jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu.

§ 5.

(1) Za poľnohospodárske výrobky, ktoré štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora dodávajú nad množstvo určené štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva, dostanú vyššie nákupné ceny.

(2) Ministerstvo výkupu môže v odôvodnených prípadoch povoliť odchýlnu úpravu použitia poľnohospodárskych výrobkov vyrobených nad množstvo určené štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva.

Časť III.**Povinné dodávky jednotných roľníckych družstiev, ich členov a jednotlivé hospodáriacich roľníkov.****Základy pre vymeriavanie povinných dodávok.****§ 6.**

(1) Jednotným roľníckym družstvám, ich členom a jednotlivé hospodáriacim roľníkom sa vymeriavajú povinné dodávky

- a) zrnovín (s výnimkou ryže), zemiakov, slamy a vajec z každého hektáru ornej pôdy;
- b) ryže, olejní, technických plodín, liečivých a aromatických rastlín, korenín, ďatelinových a trávnych semien, zeleniny a hrozna z každého hektáru plochy nimi osiatej (osádzanej);
- c) mäsa, mlieka a sena z každého hektáru poľnohospodárskej pôdy;
- d) vlny z každého kusa oviec.

(2) Ak ide o členov jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu, ktorí užívajú záhumienok nepresahujúci výmeru určenú vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev, ďalej o držiteľov poľnohospodárskej pôdy s výmerou do 0,5 ha včítane, vymeriavajú sa povinné dodávky mäsa a vajec z hospodárstva bez zreteľa na výmeru pôdy.

(3) Ak ide o členov jednotných roľníckych družstiev s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane a o jednotlivé hospodáriacich roľníkov s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane, vymeria sa povinná dodávka mlieka podľa počtu chovaných kráv.

(4) Ak ide o jednotlivé hospodáriacich roľníkov, ktorí sa zaoberajú chovom a výkrmom ošípaných, hydiny a pod. vo väčšom rozsahu než ktorý zodpovedá výmere ich poľnohospodárskej pôdy, môže Ministerstvo výkupu povinnú dodávku primerane zvýšiť.

§ 7.

(1) Poľnohospodárskou pôdou je orná pôda, chmeľnice, vinice, prútniky, domáce záhrady o výmere nad 0,1 ha, ovocné sady, škôlky, trvalé lúky a pastviny.

(2) Ornou pôdou sú aj ovocné sady s podkultúrou rolí (ovocné stromy na osiatych plochách), dočasné lúky a plochy pre intenzívne pestovanie záhradných plodín.

(3) Celková výmera poľnohospodárskej a ornej pôdy v obci, rozhodná pre vymeranie povinných dodávok, nesmie byť bez povolenia Ministerstva pôdohospodárstva alebo jeho orgánov snižená pod výmeru zistenú pri tzv. štítkovej akcii v roku 1952.

§ 8.

(1) Z výmery ornej pôdy rozhodnej pre vymeranie povinných dodávok zrnovín, zemiakov a slamy sa vynímajú:

- a) plochy, na ktoré bola uzavretá smluva o výrobe a dodávke šľachtených osív a sadiva zeleniny, kvetín, semenných okopanín, liečivých a aromatických rastlín a korenín, a to pre všetky stupne množenia;
- b) plochy, na ktorých sa pestujú šľachtené osivá obilnín, strukovín, olejní, pradných rastlín, ďatelinovín, tráv a zemiakové sadivá, a to pri všetkých týchto plodinách až do stupňa, ktorý predchádza elite;

c) plochy osiate (osádzané) ryžou, olejninami, technickými plodinami, zeleninou, liečivými a aromatickými rastlinami a koreninami.

(2) Z výmery poľnohospodárskej pôdy rozhodnej pre vymeriavanie povinných dodávok mäsa, mlieka a sena sa vynímajú plochy chmeľníc, viníc, prútnikov a škôlok, ako i plochy osiate (osádzané) ľanom, konopami, tabakom, machorkou, koksagyzom, liečivými a aromatickými rastlinami a koreninami.

(3) Do výmery poľnohospodárskej alebo ornej pôdy rozhodnej pre vymeranie povinných dodávok zrnovín, zemiakov, slamy, vajec, mäsa, mlieka a sena sa započítava jednotným roľníckym družstvám III. a IV. typu

- a) pôda novo získaná vysušením močiarov a barín, odstránením krovísk alebo iným zúrodnením pozemkov dosiaľ nespôsobilých na poľnohospodársku výrobu,
- b) novo obrobená orná pôda, ktorá ako orná pôda nebola viac rokov používaná (ležala ladom), až tretím rokom nasledujúcim po roku, v ktorom bola pôda rekultivovaná alebo novo obrobená.

(4) Do výmery poľnohospodárskej alebo ornej pôdy rozhodnej pre vymeranie povinných dodávok mäsa, mlieka a vajec sa započítava jednotným roľníckym družstvám III. a IV. typu s plánovanou výrobou zeleniny v rozsahu, ktorý určí Ministerstvo výkupu, plocha osádzaná zeleninou iba polovičnou výmerou.

§ 9.

(1) Pre vymeranie povinných dodávok jednotným roľníckym družstvám III. a IV. typu je rozhodná výmera pôdy užívaná družstvom bez pozemkov ponechaných členom družstva (záhumienky).

(2) Pre vymeranie povinných dodávok členom jednotných roľníckych družstiev a jednotlivé hospodáriacim roľníkom je rozhodná vždy celá výmera pôdy patriacej k poľnohospodárskemu závodu bez rozdielu, či ide o pôdu vlastnú, najatú alebo inak do používania prevzatú, i keď leží v katastri dvoch alebo viac obcí. Poľnohospodársky závod, ktorý je vo vlastníctve viac osôb, avšak hospodárenie je spoločné, sa považuje za jeden celok.

(3) Pri jednotných roľníckych družstvách II. typu sa i po rozoraní medzí určí povinná dodávka každému členovi osobitne, a to podľa výmery jeho pôdy včítane pôdy odovzdanej na spoločné obrábanie. Na pôdu spoločne obrábanú, ktorú jednotné roľnícke družstvo získalo inak než od svojich členov, sa vymeria členom družstva spoločná povinná dodávka (§ 12 ods. 6).

Dodávkové normy.

§ 10.

(1) Výšku povinných dodávok zrnovín (s výnimkou ryže), zemiakov, zeleniny (s výnimkou zeleného hrášku, fazuľových strukov, uhoriek nakladačiek a koreninovej papriky), hrozna, mäsa, mlieka, vajec a ovčej vlny určí pevnými dodávkovými normami vláda.

(2) Výšku povinných dodávok ryže, olejnin, sena, slamy a ovocia určí pevnými dodávkovými normami Ministerstvo výkupu.

(3) Výšku povinných dodávok technických plodín, zeleného hrášku, fazuľových strukov, uhoriek nakladačiek, koreninovej papriky, liečivých a aromatických rastlín, korenín a ďatelinových a trávnych semien určí dodávkovými normami zodpovedajúcimi zpravidla výške plánovanej výroby Ministerstvo výkupu.

§ 11.

(1) Chovatelia ovci sú povinní i po splnení povinnej dodávky predať štátu všetku vlnu.

(2) Pestovatelia olejnin (s výnimkou maku), cukrovky, čakanky, ľanu, konopí, chmeľu, tabaku, machorky, koksagyzu, liečivých a aromatických rastlín sú povinní i po splnení povinnej dodávky predať štátu všetku úrodu týchto plodín okrem osiva potrebného pre vlastné hospodárstvo.

(3) Za výrobky predané štátu nad povinnú dodávku sa poskytnú osobitné výhody.

§ 12.

(1) Dodávkové normy sa určia iné pre jednotné roľnícke družstvá III. a IV. typu, iné pre členov jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu a jednotlivé hospodáriacich roľníkov a iné pre členov jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu, ktorí užívajú záhumienky nepresahujúce výmeru určenú vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev. Pre členov jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu, ktorých záhumienky sú väčšie, platia rovnaké dodávkové normy ako pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov.

(2) Dodávkové normy pre členov jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu a pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov sú pri zrnovinách, zemiakoch, mäse, mlieku a vajciach odstupňované podľa veľkosti závodov do týchto skupín:

Skupina:	Závody s výmerou poľnohospodárskej pôdy:
I.	nad 20 ha
II.	nad 15 ha do 20 ha včítane
III.	nad 10 ha do 15 ha včítane
IV.	nad 5 ha do 10 ha včítane
V./a	nad 3,5 ha do 5 ha včítane
V./b	nad 2 ha do 3,5 ha včítane
VI.	nad 0,5 ha do 2 ha včítane
VII.	do 0,5 ha včítane.

(3) Dodávkové normy pre členov jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu a pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov sú pri hrozne odstupňované podľa výmery viníc.

(4) Dodávkové normy pre členov jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu a pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov pri ostatných v odsekoch 2 a 3 neuvedených poľnohospodárskych výrobkoch, ako i dodávkové normy pre jednotné roľnícke družstvá III. a IV. typu a pre ich členov, ktorí užívajú záhumienky nepresahujúce výmeru určenú vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev, sú zpravidla rovnaké pre všetky poľnohospodárske závody bez zreteľa na ich veľkosť.

(5) Pre poľnohospodárske závody jednotlivé hospodáriacich roľníkov, ktoré sú v dočasnej správe miestnych národných výborov, platia dodávkové normy pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov IV. skupiny.

(6) Spoločná povinná dodávka členov jednotných roľníckych družstiev II. typu podľa § 9 ods. 3 sa vymeria podľa dodávkovej normy platnej pre IV. skupinu.

§ 13.

(1) Dodávkové normy zrnovín (s výnimkou ryže), zemiakov, zeleniny (s výnimkou zeleného hrášku, fazuľových strukov, uhoriek nakladačiek a koreninovej papriky), hrozna, mäsa, mlieka a vajec určí vláda (§ 10 ods. 1) pre jednotlivé okresy, ktoré zároveň zaradí podľa ich výrobných podmienok do dodávkových oblastí, dodávkové normy ovčej vlny však určí jednotne pre celé štátne územie.

(2) Dodávkové normy ostatných poľnohospodárskych výrobkov určí Ministerstvo výkupu (§ 10 ods. 2 a 3) pre jednotlivé kraje. Na podklade dodávkových noriem určených pre kraj schvaľuje výšku dodávkových noriem pre jednotlivé okresy rada krajského národného výboru na návrh krajského splnomocnenca Ministerstva výkupu; pritom musí byť dodržaná výška povinných dodávok za kraj ako celok.

§ 14.

(1) Okrem výnimiek povolených týmto nariadením nie je prípustné:

- a) použiť pre obec iné dodávkové normy než ktoré sú určené pre okres,
- b) preradať poľnohospodárske závody do inej skupiny než do ktorej podľa výmery poľnohospodárskej pôdy náležia,
- c) ukladať jednotným roľníckym družstvám, ich členom a jednotlivé hospodáriacim roľníkom povinné dodávky väčšie alebo menšie než koľko robia podľa určených noriem.

(2) Pre okresy, v ktorých sa vyskytujú značné rozdiely vo výrobných podmienkach jednotlivých obcí alebo jednotných roľníckych družstiev, môže Ministerstvo výkupu povoliť pre niektoré poľnohospodárske výrobky použitie dodávkovej normy odchýlnej od dodávkovej normy určenej pre okres za týchto podmienok:

- a) Pri výrobkoch, pre ktoré určila dodávkové normy pre okresy vláda (§ 13 ods. 1), možno popri dodávkovej norme platnej pre okres povoliť nanajvýš použitie dodávkových noriem dvoch dodávkových oblastí s najbližšie vyššími normami a dvoch dodávkových oblastí s najbližšie nižšími normami; použitie viac noriem možno povoliť len v jednotlivých prípadoch. Ak ide o okres zaradený do poslednej oblasti s najnižšou dodávkovou normou, je dovolené snížiť normu nanajvýš o rozdiel medzi normou platnou pre poslednú a predposlednú oblasť. Ak ide o okres zaradený do I. oblasti s najvyššou dodávkovou normou, je dovolené zvýšiť normu najviac o rozdiel medzi normou platnou pre I. a II. oblasť.
- b) Pri výrobkoch, pre ktoré schvaľuje dodávkové normy pre jednotlivé okresy rada krajského národného výboru (§ 13 ods. 2), schvaľuje odchýlné dodávkové normy pre jednotlivé obce alebo jednotné roľnícke družstvá rada okresného národného výboru na návrh okresného splnomocnenca Ministerstva výkupu, avšak tak, aby v okrese platilo pri tom istom výrobku najviac 5 dodávkových noriem.
- c) Povinné dodávky za okres ako celok nesmú byť skrátené; prekročené smú byť najviac o 2 %.
- d) Dodávková norma určená pre okres sa má zachovať pri väčšine obcí a jednotných roľníckych družstvách v okrese.

§ 15.

(1) Povinné dodávky zrnovín, zemiakov, mäsa, mlieka a vajec zo zatajenej pôdy sa vymerajú vo výške dvojnásobku dodávkovej normy platnej pre skupinu, do ktorej poľnohospodársky závod podľa výmery poľnohospodárskej pôdy patrí.

(2) Z obecných pastvín a z pastvín urbáriátov a komposesorátov, pokiaľ na nich nehospodári jednotné roľnícke družstvo III. a IV. typu, vymeria sa obci spoločná povinná dodávka mäsa z každého hektáru tejto pôdy; miestny národný výbor túto dodávku rozdelí na jednotlivé hospodáriacich roľníkov podľa podielu, v akom každý z nich túto pôdu užíva.

§ 16.

Ministerstvo výkupu môže povoliť osobitnú úpravu povinných dodávok

- a) mäsa, mlieka a vajec jednotným roľníckym družstvám III. a IV. typu, ktoré pestujú výhradne zeleninu, ryžu, alebo inú plodinu;
- b) zrnovín a zemiakov jednotným roľníckym družstvám III. a IV. typu, ktoré zrnoviny alebo zemiaky nepestujú alebo ich pestujú iba v nepatrnom rozsahu.

§ 17.

(1) Výška povinných dodávok sa určí dedinským boháčom podľa dodávkových noriem platných pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov, zvýšených o 10 %.

(2) Okresné národné výbory vypracujú na návrh rád miestnych národných výborov soznamy dedinských boháčov a doručia ich každoročne pred vymeriavaním povinných dodávok vždy najneskoršie do 30. novembra okresným splnomocnencom Ministerstva výkupu.

Oslobodenie a sľavy.

§ 18.

(1) Od povinných dodávok zrnovín, zemiakov a ovocia (s výnimkou marhúľ a broskýň) sa oslobodzujú členovia jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu, ktorí užívajú záhumienky nepresahujúce výmeru určenú vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev, členovia jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane a ostatní držitelia poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane.

(2) Od povinných dodávok sena a slamy sa oslobodzujú členovia jednotných roľníckych družstiev s výmerou poľnohospodárskej pôdy (záhumienku) do 2 ha včítane a jednotlivé hospodáriaci roľníci s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane.

(3) Od povinných dodávok zeleniny sa oslobodzujú členovia jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu, ktorí užívajú záhumienky nepresahujúce výmeru určenú vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev, pokiaľ pestujú zeleninu na ploche menšej než 0,1 ha.

(4) Od povinných dodávok hrozna sa oslobodzujú držitelia viníc, ak výmera ich vinice nepresahuje pri jednotných roľníckych družstvách III. a IV. typu 20 árov, u členov jednotných roľníckych družstiev a u ostatných držiteľov viníc 5 árov.

(5) Od povinných dodávok mäsa, mlieka a vajec sa oslobodzujú členovia jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu, ktorí užívajú záhumienky nepresahujúce výmeru určenú vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev, členovia jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane a ostatní držitelia poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane, ak

1. v ich domácnosti žijú

- a) najmenej 2 osoby staršie ako 65 ročné, ak ide o mužov, alebo 55 ročné, ak ide o ženy, alebo
- b) troje alebo viac detí mladších ako 15 ročných, alebo

- c) dve deti mladšie ako 15 ročné a jedna osoba staršia ako 65 ročná, ak ide o muža, alebo staršia ako 55 ročná, ak ide o ženu, alebo
2. ak ide o zamestnancov úradov, národných alebo družstevných podnikov, verejných organizácií a inštitúcií, dôchodcov a penzistov, ktorí nemajú zariadenie pre chov dobytká.

Oslobodenie od povinnej dodávky mlieka sa však nevzťahuje na chovateľov dvoch alebo viac kráv.

§ 19.

(1) Jednotlive hospodáriacim roľníkom, ktorým bola miestnym národným výborom pridelená pôda do povinnej árendy, poskytne sa na túto pôdu sľava vo výške 50% z dodávkových noriem mäsa, mlieka a vajec.

(2) Členom jednotných roľníckych družstiev II. typu, ktoré rozoraly medze, poskytne sa v prvom roku po rozoraní medzí sľava vo výške 10% z dodávkovej normy zrnovín, ak odovzdali do spoločných fondov družstiev zrnoviny v množstve, ktoré sa rovná tejto sľave.

§ 20.

(1) Jednotným roľníckym družstvám sa nevymerajú povinné dodávky mäsa, mlieka a vajec z pôdy prevzatej do užívania od miestnych národných výborov, ktoré túto pôdu dosiaľ obhospodárovaly bez plánovaného stavu dobytká, a to na bežný rok, a ak došlo k prevzatíu v druhej polovici roka, ešte aj na najbližšie nasledujúci rok.

(2) Jednotným roľníckym družstvám, ktoré prevezmú pôdu dedinských boháčov s nižšími než plánovanými stavmi dobytká, poskytne Ministerstvo výkupu primeranú sľavu z povinných dodávok mäsa, mlieka a vajec na bežný rok, a ak došlo k prevzatíu v druhej polovici roka, ešte aj na najbližšie nasledujúci rok.

(3) Jednotným roľníckym družstvám, ktoré prevzaly do užívania pôdu bez stavov dobytká v roku 1951, nevymerajú sa na rok 1953 povinné dodávky mäsa, mlieka a vajec z tejto pôdy, ak presahuje jej výmera polovicu všetkej pôdy družstva; ak nepresahuje výmera prevzatej pôdy polovicu výmery všetkej pôdy družstva, ak je však väčšia než 50 ha, poskytne sa na túto pôdu v roku 1953 sľava vo výške 50 % z určených dodávkových noriem mäsa, mlieka a vajec.

§ 21.

(1) Jednotným roľníckym družstvám III. a IV. typu v okrajových oblastiach štátu môže Ministerstvo výkupu poskytnúť v jednotlivých prípadoch na návrh krajského národného výboru sľavy až do výšky 10 % z určených dodávkových noriem.

(2) Jednotným roľníckym družstvám III. a IV. typu môže Ministerstvo výkupu poskytnúť sľavy z povinných dodávok mäsa, mlieka a sena z pastvín, ktoré im boly prenechané na užívanie štátnymi lesmi, alebo z plôch, ktoré slúžily ako obecné pastviny (draha) alebo ako pastviny urbariátov a komposesorátov, a ktoré nemožno využiť inak než vypásaním.

Časť IV.

Povinné dodávky ostatných osôb, ktoré nie sú poľnohospodármi.

§ 22.

(1) Ostatným osobám, ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy alebo chovajú hospodárske zvieratá a ktorým sa nevymeriavajú povinné dodávky podľa ustanovení časti III, sa určia povinné

dodávky:

- a) zeleniny, liečivých a aromatických rastlín alebo korenín, ak pestujú tieto plodiny na ploche väčšej než 0,1 ha, a to podľa plochy osiatej (osádzanej) týmito plodinami;
- b) hrozna, ak majú vinicu, a to podľa výmery vinice ako jednotlivé hospodáriacim roľníkom;
- c) mlieka, ak chovajú kravy, a to podľa počtu chovaných kráv ako jednotlivé hospodáriacim roľníkom s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane; od povinnej dodávky sa oslobodzujú, ak chovajú iba 1 kravu a ak sú u nich splnené podmienky uvedené v § 18 ods. 5 č. 1;
- d) ovčej vlny, ak chovajú ovce, a to z každého kusa oviec ako jednotlivé hospodáriacim roľníkom;
- e) vajec, ak chovajú viac ako 10 sliepok, a to v celkovej výške 100 kusov vajec.

(2) Nepoľnohospodárskym pestovateľom ovocného stromovia môže Ministerstvo výkupu určiť povinnú dodávku niektorých druhov ovocia obdobne ako jednotlivé hospodáriacim roľníkom.

§ 23.

(1) Súkromné výkrmne ošípaných podliehajú povinnej dodávke bravčového mäsa vo výške 90 kg z druhej a každej ďalšej odchovanej ošípanej.

(2) Súkromné hydínarne podliehajú povinnej dodávke vajec vo výške 80 kusov z každej sliepky, a ak ide o výkrmňu jatočnej hydiny, povinnej dodávke všetkej hydiny po odpočítaní 5 husí alebo moriek alebo 10 kačíc.

(3) Za súkromnú výkrmňu ošípaných a súkromnú hydínarňu sa považuje každý chov ošípaných a hydiny u držiteľa, ktorý nie je poľnohospodárom, chovom a výkrmom sa zaoberá za účelom ďalšieho predaja a rozsah chovu nie je pritom úmerný výmere úžitkovej plochy.

Časť V.

Zmeny povinných dodávok.

§ 24.

(1) Zmena povinnej dodávky sa vykoná priebehom roka, ak

- a) bola s povolením okresného národného výboru vykonaná zaorávka poškodených kultúr technických plodín alebo olejnín;
- b) bola pri oseve o viacej než 10 % zmenšená alebo zväčšená plocha, ktorá bola odpočítaná z výmery pôdy rozhodnej pre vymeranie povinnej dodávky (§ 8 ods. 1 a 2);
- c) bola so schválením Ministerstva pôdohospodárstva alebo orgánov ním poverených zmenšená výmera poľnohospodárskej alebo ornej pôdy (§ 7 ods. 3);
- d) bolo priebehom roka zistené, že bola zatajená poľnohospodárska alebo orná pôda;
- e) došlo k nezavinenému uhynutiu dobytku, pokiaľ povinná dodávka bola vymeraná podľa počtu kusov;
- f) sa zvýšil počet oviec o jahňatá, na ktoré nebola vymeraná povinná dodávka vlny.

(2) Zmena musí byť vykonaná do 14 dní po dni, keď nastala alebo bola zistená skutočnosť ju odôvodňujúca, pri rastlinných výrobkoch však najneskoršie do 10. júna bežného roka.

§ 25.

(1) Členovia jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu pri prechode družstva na III. alebo IV. typ a jednotlivé hospodáriaci roľníci pri vstupe do jednotného roľníckeho družstva III. alebo IV.

typu zodpovedajú za plnenie povinných dodávok vo výške pripadajúcej na dobu do dňa prechodu družstva na vyšší typ alebo do dňa vstupu do družstva. Zvyšujúcu časť povinných dodávok zpravidla prejíma družstvo; pritom sa ich výška upraví podľa dodávkových noriem platných pre jednotné roľnícke družstvá III. a IV. typu a určí sa osobitne povinná dodávka na záhumienky členom ponechané. Člen družstva však spoluzodpovedá dodávkou z výroby na svojom záhumienku ešte po čas jedného roka odo dňa vstupu do družstva alebo prechodu družstva na vyšší typ, za splnenie dodávok družstva a dodávok, ktoré zaňho družstvo prevzalo.

(2) Členom jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu, ktorí z družstva vystúpili alebo boli vylúčení, vymerajú sa na zvyšujúce obdobie povinné dodávky na pôdu, ktorá im bola ponechaná, podľa dodávkových noriem platných pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov. Povinné dodávky družstva sa primerane snížia.

Časť VI.

Postup pri vymeriavaní povinných dodávok.

§ 26.

(1) Národné výbory sú povinné každoročne vyhotoviť podľa svojich evidenčných záznamov soznamy poľnohospodárskych závodov a osôb podliehajúcich dodávkovej povinnosti a predložiť tieto soznamy do 30. novembra okresnému splnomocnencovi Ministerstva výkupu. V soznamoch uvedú všetky údaje potrebné na riadne vymeranie povinných dodávok, najmä údaje o výmere obhospodarovanej poľnohospodárskej a ornej pôdy, o počte chovaných hospodárskych zvierat a pod.

(2) Miestne národné výbory vyhotovia soznamy členov jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu, jednotlivé hospodáriacich roľníkov a ostatných osôb podliehajúcich dodávkovej povinnosti a vyložia ich na čas 7 dní na verejné nahliadnutie. Ak sa neshodujú údaje v sozname uvedené so skutočným stavom, najmä ak je tiež uvedená nižšia výmera poľnohospodárskej alebo ornej pôdy rozhodnej pre vymeranie povinných dodávok, je každá osoba, ktorej sa nesprávne údaje týkajú, povinná oznámiť to miestnemu národnému výboru. Pripomienky musí miestny národný výbor prejednať tak, aby boli vybavené pred odovzdaním soznamu okresnému splnomocnencovi Ministerstva výkupu.

(3) Okresné národné výbory vyhotovia soznamy jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu.

§ 27.

(1) Výšku povinných dodávok poľnohospodárskych výrobkov s výnimkou plodín, na ktoré sa uzavierajú dodávkové smluvy (§ 28), určí okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu jednotným roľníckym družstvám, jednotlivé hospodáriacim roľníkom a ostatným osobám podliehajúcim dodávkovej povinnosti písomným výmerom. Výmery pre jednotné roľnícke družstvá spolupodpisuje predseda okresného národného výboru.

(2) Povinné dodávky všetkých poľnohospodárskych výrobkov určí dedinským boháčom okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu písomným rozkazom na plnenie.

§ 28.

(1) Na zabezpečenie povinných dodávok olejní, technických plodín, zeleného hrášku, fazuľových strukov, uhoriek nakladačiek, koreninovej papriky, ovocia, liečivých a aromatických rastlín a korenín uzavierajú výkupcovia (§ 34) dodávkové smluvy, a to s jednotnými roľníckymi družstvami III. a IV. typu jednotlivé, s členmi jednotných roľníckych družstiev I. a II. typu, s jednotlivé hospodáriacimi roľníkmi a ostatnými osobami podliehajúcimi dodávkovej povinnosti hromadne za celú obec.

(2) V prípade odmietnutia uzavretia dodávkovej zmluvy vydá okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu náhradný výmer, a to na množstvo, na ktoré mala byť uzavretá zmluva.

(3) Dodávkovými zmluvami sa zaväzujú pestovatelia vykonať v určených lehotách všetky agrotechnické opatrenia, sber úrody, výmlat a splniť v určených lehotách dodávkovú povinnosť. Naproti tomu sa zaväzuje oprávnený výkupca, že odoberie všetky výrobky, vyhovujúce určeným akostným normám, vyplatí za ne platné výkupné ceny, zabezpečí dodávky osív a hnojív a zpätný odpredaj krmív, poprípade iných výrobkov.

(4) Pestovateľom, ktorí nespĺnia dodávky podľa zmluvy v určenej lehote, vydá okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu na návrh výkupcu rozkaz na okamžité splnenie celého nedodaného množstva.

(5) S dedinskými boháčmi sa dodávkové zmluvy neuzavierajú.

§ 29.

(1) Jednotné roľnícke družstvá, ich členovia, jednotlivé hospodáriaci roľníci a ostatné osoby podliehajúce dodávkovej povinnosti, sa môžu proti nesprávnemu vymeraniu povinných dodávok odvolať; odvolanie však nemá odkladný účinok.

(2) Odvolanie sa podáva písomne u okresného splnomocnenca Ministerstva výkupu, a to do 7 dní po doručení výmeru (§ 27 ods. 1 a § 28 ods. 2) alebo rozkazu na plnenie (§ 27 ods. 2).

(3) Okresný splnomocnenec je povinný včas podané odvolanie preskúmať do 7 dní po dni, keď ho dostal. Ak dospeje k názoru, že odvolanie je opodstatnené, zruší v tej istej lehote napadnutý výmer alebo rozkaz na plnenie a vydá nový výmer alebo rozkaz. Inak odvolanie predloží v tej istej lehote so svojim odôvodnením okresnému národnému výboru.

(4) Rada okresného národného výboru je povinná odvolanie prejednať a so svojim stanoviskom predložiť do 10 dní po dni, keď jej bolo doručené, krajskému splnomocnencovi Ministerstva výkupu.

(5) Krajský splnomocnenec Ministerstva výkupu je povinný o odvolaní rozhodnúť do 7 dní po dni, keď mu bolo doručené. Jeho rozhodnutie je konečné.

Časť VII.

Naturálne odmeny.

§ 30.

(1) Okrem povinných dodávok sú jednotné roľnícke družstvá, ich členovia a jednotlivé hospodáriaci roľníci povinní platiť v poľnohospodárskych výrobkoch odmeny za odvoz zrnovín, olejnín a zemiakov do výkupného miesta, vykonaný dopravnými prostriedkami výkupcu, strojnej a traktorovej stanice alebo iného národného, komunálneho alebo družstevného podniku.

(2) Odmenu za odvoz sráža výkupca dodávateľovi ihneď pri prevzatí dodávaných plodín podľa určenej sadzby.

(3) Odmeny za odvoz sa odovzdávajú v tom druhu plodiny, ktorá bola odvezená.

§ 31.

(1) Odmena za spracovanie zrnovín na jedlé mlynské výrobky vo mzde sa platí v naturáliách (mýtno). Toto ustanovenie platí i pre štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho

socialistického sektora, pokiaľ spracúvajú vo vlastných mlynoch zrnoviny pre svojich zamestnancov, a pre jednotné roľnícke družstvá, ktoré spracúvajú zrnoviny vo vlastných mlynoch pre svojich členov.

(2) Mýtna sa platí podľa určených sadzieb v tom druhu, ktorý bol spracovaný, a to ihneď pri prevzatí plodín na spracovanie.

Časť VIII.

Plnenie dodávkovej povinnosti.

§ 32.

(1) Štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora plnia dodávkovú povinnosť v druhoch a v množstve podľa hospodárskych smlúv (§ 3 ods. 2).

(2) Jednotné roľnícke družstvá, ich členovia, jednotlivé hospodáriaci roľníci a ostatné osoby podliehajúce dodávkovej povinnosti plnia povinné dodávky v druhoch a v množstve podľa výmeru (§ 27 ods. 1 a § 28 ods. 2), rozkazu na plnenie (§ 27 ods. 2) alebo dodávkových smlúv (§ 28).

(3) Pokiaľ je dodávková povinnosť určená celkove pre skupinu niekoľko druhov poľnohospodárskych výrobkov, započítava sa dodávka jednotlivých druhov na plnenie dodávkovej povinnosti podľa určených vzájomných pomerov.

(4) Povinná dodávka mlieka môže byť so svolením okresného splnomocnenca Ministerstva výkupu plnená aj dodávkou roľníkeho masla alebo ovčieho syra podľa určených vzájomných pomerov.

§ 33.

(1) Dodávky rastlinných výrobkov musia byť plnené zásadne ihneď pri sbere úrody, rovnomerne, podľa jeho priebehu tak, aby boli splnené najneskoršie v lehotách určených pre ukončenie výkupu.

(2) Dodávky živočíšnych výrobkov plnia:

- a) štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora vo štvrtročných a mesačných lehotách podľa hospodárskych smlúv a v priebehu týchto lehôt rovnomerne;
- b) jednotné roľnícke družstvá III. a IV. typu v rámci štvrtročných lehôt určených výmerom rovnomerne podľa pokynov výkupu;
- c) členovia jednotných roľníckych družstiev, jednotlivé hospodáriaci roľníci a ostatné osoby podliehajúce dodávkovej povinnosti podľa pokynov miestneho národného výboru tak, aby v jednotlivých štvrtročiach, poprípade mesiacoch alebo týždňoch, bolo za celú obec zabezpečené množstvo, ktoré pre obec určí okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu po dohode s výkupcom.

§ 34.

(1) Poľnohospodárske výrobky, ktorými sa plní dodávková povinnosť, vykupujú len oprávnení výkupcovia.

(2) Oprávnenými výkupcami sú národné podniky výkupné, ďalej národné podniky výrobné a obchodné, poprípade spotrebné družstvá, ktoré poverí Ministerstvo výkupu vykonávaním výkupu niektorých poľnohospodárskych výrobkov.

(3) Výkupcovia smú vykonávať výkup poľnohospodárskych výrobkov iba v obvodoch určených Ministerstvom výkupu.

§ 35.

Poľnohospodárske výrobky určené na plnenie dodávkovej povinnosti musia byť dodané do výkupného skladu alebo do iného miesta určeného vo výmere alebo v smluve. Dopravné výdavky do výkupného miesta znáša dodávajúci, pokiaľ vo výmere alebo v smluve nebolo ustanovené inak.

§ 36

(1) Akosť poľnohospodárskych výrobkov dodávaných výkupcom musí zodpovedať určeným akostným normám. Pokiaľ nie je inak ustanovené, nesmú výkupcovia prejímať poľnohospodárske výrobky horšej akosti než aká je prípustná podľa akostných noriem.

(2) Kto zámerne dodá alebo zámerne prevezme poľnohospodárske výrobky, ktoré nevyhovujú akostným normám, najmä výrobky napadnuté škodcami a chorobami, bude stíhaný.

(3) Na plnenie dodávkovej povinnosti sa započítavajú dodávky jednotlivých druhov poľnohospodárskych výrobkov v započítavej váhe, pokiaľ nebolo určené, že sa majú započítavať skutočnou váhou. Pre rôzne druhy alebo stupne akosti dodávaných poľnohospodárskych výrobkov môžu byť s prihliadnutím na ich dôležitosť pre národné hospodárstvo určené vyššie alebo nižšie započítacie váhy.

§ 37.

(1) Pre jednotné roľnícke družstvá a ich členov, ako aj pre jednotlivé hospodáriacich roľníkov, môže byť povolená zámena pri plnení povinných dodávok.

(2) Zámena rastlinných výrobkov živočíšnymi a naopak sa povoľuje zpravidla len poľnohospodárskym závodom s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha.

(3) Na plnenie povinnej dodávky zámenou možno použiť len tie poľnohospodárske výrobky, pri ktorých bola úplne splnená povinná dodávka a naturálne odmeny a vrátená pôžička osiva (sadiva). Poľnohospodárske výrobky dodané na zámenu sa započítavajú na plnenie dosiaľ nesplnených povinných dodávok a naturálnych odmien iných výrobkov podľa poradia, ktoré určí Ministerstvo výkupu podľa ich hodnoty a podľa potrieb štátneho hospodárenia s potravinami a surovinami. Ministerstvo výkupu určí aj pomer pre vzájomné započítanie.

(4) Na zámenu môžu byť započítané iba dodávky poľnohospodárskych výrobkov, za ktoré neboly zaplatené vyššie ceny než sú ceny platné pre povinné dodávky alebo za ktoré neboly poskytnuté iné výhody.

(5) Započítanie na zámenu vykoná okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu v určených lehotách.

§ 38.

(1) Členom jednotného roľníckeho družstva a jednotlivé hospodáriacim malým a stredným roľníkom z tej istej obce sa povoľuje plniť povinnú dodávku mäsa spoločne. Dodavateľ, ktorý dáva časť svojej dodávky v prospech druhého dodavateľa, musí mať splnenú vlastnú celoročnú povinnú dodávku mäsa.

(2) Členom jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu a jednotlivé hospodáriacim malým roľníkom, ktorí dodávkou celého kusa prekročia povinnú dodávku mäsa určenú na bežný rok, môže byť rozdiel započítaný na plnenie povinnej dodávky v budúcom roku.

§ 39.

(1) V prípadoch, keď jednotlivý poľnohospodársky závod bol postihnutý hromadným uhynutím dobytká alebo živelnou pohromou a nemôže v dôsledku toho splniť povinnú dodávku a naturálne odmeny určitého poľnohospodárskeho výrobku ani dodať zámenou iný druh, môže krajský splnomocnenec Ministerstva výkupu na návrh okresného národného výboru snížiť určenú povinnú dodávku alebo odložiť jej splnenie na budúci rok.

(2) Ak bol hromadným uhynutím dobytká alebo živelnou pohromou postihnutý väčší počet poľnohospodárskych závodov, takže je tým znemožnené splnenie poľnohospodárskeho výrobného plánu za celú obec, okres alebo kraj, rozhodne o snížení povinnej dodávky alebo o odložení jej splnenia na budúci rok:

ak ide o obec, krajský splnomocnenec na žiadosť okresného národného výboru a po vyjadrení krajského národného výboru,

ak ide o okres, Ministerstvo výkupu na žiadosť krajského národného výboru a po vyjadrení Ministerstva pôdohospodárstva,

ak ide o kraj, vláda na návrh ministrov pôdohospodárstva a výkupu na žiadosť krajského národného výboru.

(3) Sníženie povinnej dodávky alebo odklad jej splnenia na budúci rok sa poznamená vo výmere alebo v smluve, poprípade sa vydá nový výmer.

§ 40.

Jednotné roľnícke družstvá III. a IV. typu smú pred splnením povinnej dodávky a naturálnych odmien zrnovín a zemiakov vydávať svojim členom tieto plodiny na pracovné jednotky len preddavkove, a to pri zrnovinách do 15 % a pri zemiakoch do 10 % z množstva výkupcom už dodaného.

§ 41.

Jednotným roľníckym družstvám, ich členom a jednotlivé hospodáriacim roľníkom sa dodané poľnohospodárske výrobky započítavajú na plnenie ich povinností v tomto poradí:

1. na plnenie povinných dodávok a naturálnych odmien, ktorých plnenie bolo odložené z predchádzajúceho roku (§ 39),
2. na splnenie pôžičky osiva (sadiva) poskytnutej štátom,
3. na plnenie povinných dodávok a naturálnych odmien v bežnom roku, a to podľa pomeru výšky týchto dodávok, ako je určená vo výkupnom pláne pre príslušný okres.

§ 42.

(1) Evidenciu o výkupe všetkých poľnohospodárskych výrobkov s výnimkou technických plodín, liečivých a aromatických rastlín a korenín vedú podľa jednotlivých dodavateľov okresní splnomocneneci Ministerstva výkupu. Výkupcovia sú povinní predkladať im ihneď po prevzatí tovaru výkupné doklady a v určených lehotách predpísané výkazy o výkupe.

(2) Evidenciu o výkupe technických plodín, liečivých a aromatických rastlín a korenín vedú podľa jednotlivých dodavateľov výkupcovia, ktorí na tieto poľnohospodárske výrobky uzavierajú

dodávkové smluvy (§ 28). Títo výkupcovia sú povinní predkladať predpísané výkazy o výkupe svojim nadriadeným složkám a splnomocnencom Ministerstva výkupu.

(3) Miestne národné výbory vedú pre svoje účely prehľady o povinných dodávkach a ich plnení.

Časť IX.

Zaistenie poľnohospodárskych výrobkov a vymáhanie povinných dodávok.

§ 43.

(1) Okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu môže vykonať dočasné zaistenie zásob poľnohospodárskych výrobkov v rozsahu potrebnom na splnenie dodávkovej povinnosti, ak je nebezpečenstvo, že poľnohospodárske výrobky budú odňaté verejnému zásobovaniu alebo ak nebola dodávková povinnosť v určených lehotách úplne alebo zčasti splnená.

(2) V prípadoch, keď je prípustné predbežné zaistenie zásob poľnohospodárskych výrobkov, môže okresný splnomocnenec vykonávať za účelom kontroly hospodárenia i zásob prehliadky v poľnohospodárskych závodoch a u ostatných osôb, podliehajúcich dodávkovej povinnosti.

(3) Predbežné zaistenie môže byť vykonané iba za prítomnosti osoby zodpovednej za splnenie dodávkovej povinnosti alebo jej oprávneného zástupcu a za súčinnosti člena rady miestneho národného výboru.

(4) O výkone predbežného zaistenia spíše okresný splnomocnenec Ministerstva výkupu zápisnicu, v ktorej uvedie mená osôb pri výkone zúčastnených, výšku zaisťovanej alebo nesplnenej dodávkovej povinnosti, druhy a množstvá zaistených poľnohospodárskych výrobkov a iné významné skutočnosti, ku ktorým došlo pri výkone predbežného zaistenia.

(5) Predbežne zaistené poľnohospodárske výrobky môže dať okresný splnomocnenec uskladniť na inom vhodnom mieste, ak je nebezpečenstvo, že by mohli byť odňaté verejnému zásobovaniu.

§ 44.

(1) Povinné dodávky včas nesplnené vymáhajú okresní splnomocneneci Ministerstva výkupu.

(2) Po uplynutí lehoty určenej na splnenie povinnej dodávky vyzve okresný splnomocnenec dlžníka písomnou upomienkou, aby dodávku splnil, pričom mu zároveň určí lehotu 10 dní na dodatočné splnenie.

(3) Po bezvýslednom uplynutí dodatočnej lehoty prikróčí okresný splnomocnenec na nútené odňatie tých druhov poľnohospodárskych výrobkov, ktorými mala byť povinná dodávka splnená, poprípade iných druhov, ktoré môžu byť za ne dodávané zámenou.

(4) Odňatie môže byť vykonané len v rozsahu potrebnom na splnenie povinnej dodávky a výdavkov na odvoz. Pri odňatí poľnohospodárskych výrobkov musí byť prítomná osoba zodpovedná za splnenie povinnej dodávky alebo jej oprávnený zástupca. Okresný splnomocnenec vykoná odňatie za súčinnosti člena rady miestneho národného výboru.

(5) O vykonanom odňatí spíše okresný splnomocnenec zápisnicu, v ktorej najmä uvedie mená osôb pri výkone zúčastnených, výšku nesplnenej povinnej dodávky, množstvo a druhy odňatých poľnohospodárskych výrobkov a iné významné skutočnosti, ku ktorým došlo pri výkone odňatia.

(6) Odňaté poľnohospodárske výrobky prevezme oprávnený výkupca.

(7) Nesplnené povinné dodávky jednotných roľníckych družstiev III. a IV. typu môžu byť vymáhané len na základe predchádzajúceho rozhodnutia súdu, že dodávka bola určená v súlade s predpismi o povinných dodávkach (§ 13 zákona).

Časť X.

Záverečné ustanovenia.

§ 45.

Minister výkupu vydá, popřípade po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi, podrobné smernice na vykonanie jednotlivých ustanovení tohto nariadenia.

§ 46.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister výkupu po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Krosnář v. r.

